

PROJECCIÓ

469

Antiga Audiència, diumenge 3 de febrer de 2008

Persépolis

Marjan Satrapi, (2006)

Fidel adaptació del còmic Persépolis que narra la vida d'una jove durant la caiguda del xa de l'Iran i la dura repressió del govern dels aiatol·là.

Una història d'imatges?

Les adaptacions de còmics al cinema són un fet força habitual que ha anat prenent diferents formes. En un primer moment, s'utilitzaven les històries de superherois per passar-les a la pantalla gran amb actors de carn i ossos, més o menys encertats i amb més o menys efectes especials i atretzo. El primer còmic adaptat al cinema el va protagonitzar Jane Fonda —lluïnt les seves exuberants corbes a *Barbarella* (1968)— després van seguir les superproduccions amb Superman fins arribar als 4 Fantàstics o Spiderman que competeixen més en inversions que en recaptació. Les darreres propostes viren cap un altre sentit i, en molts casos, no ens deixen massa clar que ha estat primer: el videojoc o la pel·lícula. *Tomb Raider* és l'exemple més clar: va ser primer el videojoc. La resposta cinematogràfic següent havia de ser, necessàriament, la que va oferir-nos Robert Rodríguez quan va decidir adaptar juntament amb Frank Miller la seva saga *Sin City* utilitzant actors de carn i ossos digitalitzats que reproduïen

exactament el còmic però en tres dimensions, en la línia dels videojocs però amb una pàtina d'amant del còmic que no vol prostituir l'obra original.

Posteriorment, el mateix Frank Miller, content amb l'experiència anterior va decidir adaptar, conjuntament amb Zack Snyder, el seu còmic *300*.

Marjan Satrapi dóna un pas més en aquesta línia i ens presenta els seus dibuixos com si la pantalla no fos res més que un paper gran. Condensa la història i no la modifica amb la posada en escena i manté, d'aquesta manera, la puresa del seu còmic. Possiblement és la mateixa visió de Rodríguez reforçada pel fet de poder dirigir el seu propi còmic

Premis políticament correctes?

Al marge de les consideracions històriques i de gènere, Persépolis té més a veure amb pel·lícules com *Buda explotó por vergüenza* de Hana Makhmalbaf (jove realitzadora, també iraniana, de 19 anys i filla del perseguit Mohsen Makmalbaf), estrenada i premiada a Donostia

2007, que ens narrava la història d'una nena afganesa que volia anar a escola malgrat tots els entrebancs talibans, que no pas amb totes les adaptacions de còmics que hem esmentat fins ara.

I, per què dic tot això? Doncs, perquè ambdues pel·lícules, sense ser excepcionals, han passat per festivals com Cannes o Donostia i totes dues han guanyat premis, encara que menors i perquè sembla que els jurats de festivals d'un cert nivell no poden obviar de cap manera pel·lícules que podríem anomenar «testimonials-reivindicatives». Personalment penso que, si és així i cal recompensar l'esforç dels realitzadors, s'haurien de crear uns premis específics en reconeixement al fet que són pel·lícules necessàries, difícils de produir i rodar en els contextos on s'han dut a terme però, en cap cas, es pot barrejar aquest fet amb l'art i el reconeixement necessari a les obres d'art sense additius; en estat pur. Potser sigui aquesta la funció dels premis especials del jurat perquè, curiosament, ambdues pel·lícules han obtingut

aquest premi a Cannes i a Donostia en les edicions del 2007.

Història d'una jove iraniana

Marjan Satrapi parla de mirar enrere sense ràbia perquè, segurament, va ser l'art el que li va permetre canalitzar tot un seguit d'experiències que la van portar a enfonsar-se en una profunda depressió.

La pel·lícula és una producció francesa perquè l'èxit de vendes del còmic en aquest país va superar qualsevol expectativa optimista de l'editorial amb 15.000 exemplars venuts principalment en llibreries generalistes.

Els quatre volums de Persépolis editats a França (a Espanya només ha aparegut el primer sota el segell Norma Còmics) fan un repàs històric i biogràfic dels fets polítics ocorreguts a l'Iran com a conseqüència de la revolució dels aiatol·làs.

En la pel·lícula es condensen els quatre volums en un esforç de síntesi molt lloable que va des de l'inici de la revolució islamista, passant per la guerra, i l'exili fins la darrera etapa política i personal en què la directora intenta refer la seva vida malgrat trobar-se amb moltes dificultats.

Ens apropa de manera molt senzilla i vital a l'experiència d'una noia educada en una família lliberal, de classe alta, que intenta evadir-se de l'integrisme i de la repressió, duent a terme accions tan subversives com escoltar i ballar la música d'Abba o d'Iron Maiden,, fins que l'assassinat del seu oncle o la por de morir sota les bombes la porten a l'exili. Els seus pares l'envien a un col·legi austríac. Però a Europa, que ella imaginava com el paradís de les llibertats, la veuen com una radical integrista, només pel seu

origen, i comença un exili encara més dolorós.

Possiblement, el valor màxim de la pel·lícula sigui no tan explicar el drama personal de la protagonista com posar en contradicció els nostres valors, hereus de la Revolució Francesa, que, sovint, estan massa carregats de clics i prejudicis.

Fitxa tècnica

Tècnics

Directors: Marjane Satrapi i Vincent Paronnaud
Productors: Marc-Antoine Robert i Xavier Rigault
Guió: Marjane Satrapi i Vincent Paronnaud
Música: Olivier Bernet.
Muntatge: Stéphane Roche
Nationalitat: França
Durada: 95 minuts

Filmografia

2007

Persépolis